

ZŠ A MŠ BESEDNICE ŠKOLNÍ 228

Preventivní program

Školní rok 2020/2021

Zpracovala: **Mgr. Dana Vacková**

Garant: **ředitelka školy Ing. Eva Tomášková**

Obsah

Úvod	3
Charakteristika školy	3
Riziková místa školy	4
Vytýčení rizikového chování	5
Cíle programu	5
Koordinace preventivních aktivit ve škole	9
Analýza současného stavu	9
Primární prevence v jednotlivých ročnících	10
Vzdělávání pedagogů	14
Spolupráce s rodiči	14
Jednorázové aktivity a kroužky ve škole	15
Řešení přestupků	15
Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi	17
Závěr	18
Doporučená literatura k prevenci rizikového chování	19
Platné předpisy	20

Úvod

Prevence rizikového chování je v současné době celospolečenským problémem. Naše škola se na prevenci rizikového chování podílí za pomoci různých akcí, projektů atd. Samozřejmě spolupracujeme se speciálními pracovišti.

Cílem je formovat osobnost žáka, a to takovou, která je schopná orientovat se v dané problematice, vážit si sebe sama a svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a bude zvládat základní sociální dovednosti.

Preventivní program vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28, a Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT- 22294/2013-1

Charakteristika školy

ZŠ a MŠ Besednice je škola s dlouholetou tradicí, byla založena již v roce 1952. Předtím se vyučovalo v několika budovách, na různých místech obce. V roce 2002 byla ke škole připojena i MŠ, která dříve sídlila v budově u kostela, dnes je budova MŠ rovněž součástí školní budovy.

Školní budova má charakter zděné dvoupodlažní stavby, jejíž součástí je i tělocvična a kinosál. Na svou dobu byla škola projektována velmi moderně. V roce 2005 došlo k vybudování nové školní kuchyně a školní jídelny, tak aby odpovídala hygienickým normám. Byla vybudována i nová učebna výpočetní techniky.

V roce 2006 byla otevřena nová budova MŠ a byla vyměněna všechna okna v celé škole.

ZŠ a MŠ Besednice je úplná škola s 9 postupovými ročníky. Vyučování probíhá v kmenových třídách a podle potřeby a zaměření v odborných učebnách – Chemie, Přírodopis, Fyzika, Informatika, Hudební výchova.

Škola leží v klidné části obce, je spádovou školou pro okolní obce. Přímo před školou je autobusová zastávka – dojíždí 50 % žáků. Před školou je rovněž velmi frekventovaná silnice směr Kaplice a Soběnov.

Součástí školy jsou i dvě oddělení školní družiny, školní jídelna, kde se stravují žáci ZŠ i MŠ.

(Char. školy, viz ŠVP školy)

Riziková místa ve školním prostředí

Rizikových míst ve škole pro výskyt nežádoucího chování u žáků je v naší škole několik:

- **Šatny** – prostor pro drobnou šikanu, předávání cigaret, drog, alkoholu, extremismus, rasismus
- **WC** – stejné jako šatny + použití těchto látek + tvrdší šikana (fyzické napadání), rasismus
- **Třídy** – prostor pro šikanu (psychická šikana, drobná fyzická šikana), kyberšikana, extremismus, rasismus
- **Chodby** – převážně psychická šikana
- **Další prostory školy** – kouření, pití alkoholu, fyzická šikana
- **Online prostor v době online výuky** – nepozornost (mnoho lákadel), zdánlivá anonymita (bezpečnost chování v kyberprostoru)

Projevům nežádoucího chování lze v prostorách školy předcházet a to tak, že zabezpečíme dozory na chodbách a u šaten. Rozpis dozorů je umístěn na všech chodbách.

Podpora bezpečnosti v online prostoru bude zajišťována pravidelným informováním jak pracovat v online světě, práci s pravidly v kyberprostoru nejen v hodinách informatiky a také otevřeností pro možné informování případných negativ a problémů. Jsme zapojeni do projektu O2 Chytrá škola, které nám umožňuje možnost proškolení pedagogů a podpořit toto téma.

Vytýčení rizikového chování

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

a) předcházení rizikových jevů:

- šikanování, vandalismus a další formy násilného chování
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky)
- kriminalita, delikvence
- virtuální drogy (počítače, televize, video)
- záškoláctví
- xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus:

b) rozpoznávání a včasná intervence:

- týrání a zneužívání dětí
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- domácí násilí
- poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie)

Primární prevence by měla být prováděna systémově a nepřetržitě, v optimálním případě se prevence a zdravý životní styl stávají přirozenou součástí života školy. Je pochopena tak, že jejím prostřednictvím dětem naznačíme, jak zaujímat postoje a názory, jak argumentovat a diskutovat, jak přijímat a odmítat, jak se nebát říci svůj názor, jak se nebát říci NE!, jak si užít svůj volný čas, jak sám sebe pochopit, jak poznat ostatní, jak hledat ty správné lidi a být správným člověkem mezi nimi.

Cíle programu

Naší velkou snahou je, aby žáci navštěvovali naši školu beze strachu a rádi. Aby zde pro ně bylo vytvořené důvěryhodné prostředí a pomáhalo se jim vytvářet pozitivní vztahy mezi nimi i mezi učiteli a žáky. Také je důležité vychovávat je k odpovědnosti k sobě samému, ke své práci a ke svému okolí.

Celkově by celý PP měl vést k tomu, aby byla osobnost žáka taková, že dokáže ukázat na problém, zkoumat ho, ptát se, srovnávat a pochopit ho. Bude mít takovou osobnost, která bude schopna učinit rozhodnutí, která si bude vážit svého rozhodnutí, své osoby a svého zdraví a bude umět nakládat se svým volným časem.

Hlavní a největší váha při realizaci PP záleží na dobře spolupracujícím učitelském kolektivu. Na hledání a uplatňování nových metod při práci s třídními kolektivy, jednotlivci i rodiči.

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy se zvláštním přihlédnutím k žákům ze sociálně slabšího a málo podnětného prostředí a žákům s některými typy specifických vývojových poruch učení.

CÍLE DLOUHODOBÉ

1) žáci

- pomáhat vytvářet žákům pozitivní vztahy, učit je spolupracovat v třídním kolektivu i mezi třídami navzájem
- vychovávat žáky k pozitivním lidským hodnotám a postojům
- posilovat zdravé sebevědomí
- posilovat v žácích pocit sounáležitosti se školou
- žákovský parlament – podílení se žáků na chodu školy, pomoc při pořádání školních akcí

2) učitelé

- přijmout metody prevence jako nedílnou součást výchovně vzdělávacího procesu
- zlepšit spolupráci a kontinuitu pedagogů v oblasti prevence
- péče o pedagogy – předcházení syndromu vyhoření

3) rodiče

- získat rodiče pro užší spolupráci se školou
- uskutečnit přednášky o problémech z dané tematiky

CÍLE STŘEDNĚDOBÉ

1) žáci

- zavedení třídnických hodin s programem (II. stupeň)
- rozvíjet nabídky volnočasových aktivit
- dále rozvíjet příjemné prostředí pro žáky – ve spolupráci s nimi

2) učitelé

- postupně zajišťovat literaturu a metodické materiály k prevenci
- školit třídní učitele pro práci se třídou
- zajistit školení i pro ostatní pedagogy, ale i vychovatelky ŠD
- zajištění příjemného pracovního prostředí pro pedagogy (škola)

3) rodiče

- navázat méně formální a častější kontakt s rodiči

CÍLE KRÁTKODOBÉ (s výhledem na jeden rok)

1) žáci

- prevence v hodinách – daná témata (šikanování, vandalismus, užívání návykových látek, kriminalita, delikvence, virtuální drogy, záškoláctví, xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže, domácí násilí, poruchy příjmu potravy)
- celodenní výlety, zážitkové akce ve škole, volnočasové aktivity, sportovní, výtvarné a literární soutěže, předmětové olympiády
- zápis budoucích prvňáčků, loučení s devátáky, Mikuláš, vánoční jarmark, ...
- činnost dětského parlamentu
- fungování schránky důvěry

2) učitelé

- předávání si informací z různých seminářů, článků a dalších zdrojů k dané problematice
- vzájemná spolupráce školního metodika prevence, výchovného poradce a třídních pedagogů při řešení problematického chování jednotlivých žáků i tříd
- včasné odhalování specifických poruch učení a jiných postižení
- včasné diagnostikování rizikového chování
- mapování sociálního klimatu ve třídách a podle výsledků dále s třídou pracovat
- navozování příznivého klimatu ve třídě
- ochrana případné oběti negativního chování některých jedinců

3) rodiče

- pravidelná aktualizace webových stránek školy
- individuální konzultace školního metodika prevence
- možnost být přítomen části výuky (po domluvě), pomáhat při akcích školy

ZPŮSOB REALIZACE

VNITŘNÍ ZDROJE

- třídní schůzky – probíhají 2x ročně, schůzky vždy probíhají tak, aby při rozhovoru s rodiči o daném dítěti bylo zachováno soukromí a také jsou možné konzultace, které jsou předem vypsány nebo se mohou domluvit individuálně
- individuální rozhovory s rodiči – rodiče se mohou s jakýmkoli problémem týkajícím se jejich dítěte obrátit na vyučující i telefonicky (domluvit si schůzku), u dětí na I. stupni jsou v kontaktu téměř denně
- vzdělávání pedagogů – vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogů
- výchovné komise
- Rada dětí
- schránka důvěry
- práce metodika prevence v suplovaných hodinách – po domluvě s vyučujícím, za kterého se supluje, a třídním dané třídy, lze v hodině zařadit vhodnou techniku nebo řízenou diskusi ke zlepšení klimatu ve třídě, metodik prevence zároveň vyučuje předmět Výchova k občanství, ve kterém se dá zařadit práce se třídou na druhém stupni
- sběr papíru, baterií a dobročinná činnost, která se mění dle aktuálních možností
- výtvarné a recitační soutěže, olympiády z různých předmětů – snažíme se zapojit děti co nejvíce a na stránkách školy pak vyzdvihnout jejich úspěch nebo alespoň zmínit jejich účast
- zařazujeme exkurze a školní výlety
- tematicky zaměřené dny
- Odpoledne strávená s rodiči v rámci představení žáků

VNĚJŠÍ ZDROJE

- spolupracujeme: PPP v Českém Krumlově a v Českých Budějovicích, lékaři, SPC Štítného ČB, OHS, Soc. odbor Kaplice, městská a státní policie, SVP, Spirála ČK, nízkoprahové zařízení Bouda, apod.
- spolupráce s Mgr. Markétou Masopustovou, kterou zajišťuje projekt Místní akční skupina Pomalší. O paní Masopustovou se v tomto projektu dělíme se Základní školou Malonty a Základní školou Velešín.
- děti navštěvují divadelní představení mimo školu a i ve škole, neboť nám to umožňuje kinosál, jenž je součástí budovy
- po domluvě s vedením školy, rodiči žáků a s žáky je možné pořádat bivaky ve škole, víkendové sportovní odpoledne,.....
- pro pedagogy zajišťujeme přednášky – vztahy ve škole, ve třídě, klima školy, co se týká gramotností nebo dle současné nabídky

Aktivity budou upravovány dle aktuálních možností a situace kolem nemoci COVID19.

Koordinace preventivních aktivit ve škole

Za realizaci PP zodpovídá školní metodik prevence, který na vše dohlíží a koordinuje i práci jednotlivých učitelů. V rámci své činnosti připravuje PP a jeho realizaci na škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče (při třídních schůzkách) a žáci (v hodinách VO, Pr nebo výchovy ke zdraví). Také z webových stránek školy či jiných novin. Školní metodik se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. Spolupracuje s výchovným poradcem, třídními učiteli a ostatními pedagogy, dále s OPPP a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi. O průběhu naplňování Preventivního programu informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

Analýza současného stavu ve škole

Ve školním roce 2019/2020 se v ojedinělých případech objevilo nevhodné chování žáků ke spolužákům či vyučujícím, případně časté zapomínání. Tyto jevy jsme řešili individuálně na pozici třídních vyučujících a bez dalšího negativního rozvoje. Většinou se jednalo o neuváženou formu „legrace“ nebo neuvážené jednání v určité situaci, která nebyla odhadnuta danými aktéry, a po práci s třídním učitelem se situace zklidnila.

Ze závažnějších situací jsme řešili jeden případ agresivního chování žáka 5. ročníku k žákovi třetího ročníku. Tento incident byl zaznamenán na kamerovém systému. S žákem i rodiči byla situace řešena a výchovným opatřením byla důtka ředitele školy. Důtku ředitele školy dostali také dva žáci, kteří v době vyučování kouřili cigarety na toaletách a nahráli video, které sdíleli na sociálních sítích a 3 žáci, kteří se nevhodně chovali k vyučující.

V tomto roce jsme jen mizivě zaznamenali tendence některých žáků k záškoláctví a velké množství zameškaných hodin ve vyučování. Tyto případy byly řešeny s rodiči daných žáků.

Prevence v jednotlivých ročnících

součást výuky = hlavní podíl na plnění PP mají pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy

I. stupeň

Má na starosti třídní učitel, záleží do značné míry na jeho osobnosti. Níže uvedená témata jsou z větší části součástí prvouky, ale je na učiteli jestli zařadí témata i do jiných předmětů. Stačí, když si bude uvědomovat svůj podíl na PP, a bude vědět o kontextu v rámci PP.

1. třída – 3. třída

- osobní bezpečí při cestě do školy a ze školy
- zásady vzájemné komunikace děti – dospělí
- vztahy mezi dětmi v kolektivu
- základní hygienické návyky
- využívání volného času, úloha rodiny jako koordinátora
- lidské tělo
- zdraví a jeho ohrožení
- zacházení s léky
- režim dne
- zásady vzájemné komunikace děti – dospělí
- vztahy mezi dětmi v kolektivu
- pojmy v problematice prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti
- zdraví a jeho ochrana
- lidé kolem nás – násilné činy, jejich trestní postih, vzájemná pomoc
- návyky k samostatnosti, využívání volného času (film, televize, počítač)
- způsob reakce při obtěžování cizí osobou – nácvik situace

Kompetence

- po třech letech by měly děti vědět a znát: definici drogy, rozlišení mezi potravinami, jedy a léky. Bezpečnostní doporučení o volně prodejných lécích i lécích na lékařský předpis. Kdo smí léky podávat. Nesprávné podávání léků je škodlivé. Znalost jedovatých a nebezpečných předmětů v okolí. Znalost důležitosti dobrých zdravotních návyků – výživy, hygieny, spánku a cvičení. Jak se chránit před cizími lidmi. Jak odmítat věci, o nichž se ví, že jsou špatné. Naučit se sdělovat dospělým různé příhody o cizích lidech. Jak s dětmi ve třídě žít a komunikovat. Vědomí rodiny jako zázemí a útočiště dítěte. Rozhodovat se na základě úvahy.

4. třída – 5. třída

- lidské tělo – rozdílnost pohlaví
- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- využívání volného času
- pojmy – drogová závislost a sexuální výchova
- vztahy v dětském kolektivu
- domov – rodina – důvěra – vztahy
- léčivé a návykové látky
- využívání volného času, vztahy v dětském kolektivu
- komunikace s cizími lidmi, internetová komunikace
- poznatky o zákl. negativních vlivech tabáku a alkoholu
- puberta a její projevy

Kompetence

– po pěti letech by měly děti vědět a znát: přesné informace o alkoholu tabáku a marihuaně. Jaké následky má jejich užívání, které je v rozporu se zákonem. Získání asertivních dovedností při odmítání. Pozitivní rozhodování a kritické uvažování. Schopnost týmové spolupráce, vytváření zdravých vztahů. Chápání hodnoty dobrých vzorů pro životní role. Snaha udržet si své zdraví. Umět nakládat se svým volným časem – úskalí počítače, mobilu, videoher. Chápat problémy jiných, snažit se pomáhat.

Příklady metod práce pro učitele na 1. stupni:

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuální odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci zdravého životního stylu – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování rizikových problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči - informovat a nechat se informovat
- široká nabídka volnočasových aktivit, hovořit o nebezpečí internetové komunikace

- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd.

II. stupeň

Práce na II. stupni je velmi důležitá a obtížná hlavně z hlediska koordinace činnosti. Není dobré, když jsou děti zahrnovány informacemi. Největší podíl na informovanosti žáků mají učitelé občanské výchovy a výchovy ke zdraví. Na celkovém utváření PP mají samozřejmě největší vliv třídní učitelé, metodik prevence a výchovný poradce.

Významnou roli opět hraje osobnost učitele. Níže uvedená témata pro práci se týkají hlavně občanské výchovy, výchovy ke zdraví, ale i přírodopisu, chemie, dějepisu, zeměpisu, jazyků a dalších předmětů, ale i výtvarné výchovy a třídnických hodin

6. třída – 9. třída

- pojmy z problematiky prevence drog, účinky drog na lidské zdraví
- rizika kouření, alkoholu, marihuany – podpora abstinence
- vhodná náplň volného času, denní řád, čas strávený u počítače, televize
- sousedé, hosté a cizí lidé, lidská setkání, manželství a rodičovství
- domov a jeho přírodní okolí
- vymezení a preference životních cílů v období dospívání
- mezilidské vztahy a jejich mravní zásady
- vztahy dívek a chlapců
- vrstevnické vztahy
- komunikace na internetu, fotografie, filmy
- způsoby odmítání drog
- podpora abstinence návykových - látek tabák, alkohol
- osobní zodpovědnost
- zdravé alternativy
- národ
- právo a morálka, práva a povinnosti občanů
- přírodní bohatství a jeho ochrana
- komunikace na počítači, práce s fotografiemi
- fyziologie působení drog
- nervový, reprodukční a imunitní systém, tělesné a duševní změny
- rozvoj závislosti a její nepředvídatelnost, stádia závislosti
- drogy – rodina – společnost
- zákony a předpisy týkající se zneužívání drog, věková hranice trestní odpovědnosti
- aktivity podporující životní styl bez drog
- kontaktní místa, nadace, občanská sdružení

- rasismus – člověk a předpoklady soužití
- deklarace lidských práv
- náboženství
- představa zdravého životního stylu mladistvých
- sebevědomí a sebepojetí, komunikace
- volba životního partnera
- způsoby řešení osobních problémů
- vztahy mezi užíváním návykových látek a chorob, problematika sexuálního chování, drog a HIV/AIDS
- kontaktní místa v oblasti drogové závislosti
- národ, komunistická zvěle – vynucená emigrace
- brainwashing
- život na planetě Zemi

Příklady metod práce pro učitele na 2. stupni

- vzájemné poznávání účastníků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí včetně těch počítačových
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických i duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

Kompetence – žáci by měli před opuštěním ZŠ znát a umět: Chápat krátkodobé a dlouhodobé účinky návykových látek souvisejících s chorobami a poškozením zdraví – včetně HIV/AIDS, poruch učení, společenských a sociálních znevýhodnění, poškození matky v těhotenství... Znat nebezpečí experimentování s drogami vzhledem k nepředvídatelnosti působení. Znalost trestního zákona. Znat pojem závislosti – př. na člověku, internetu...

Získání sebevědomí. Získání schopnosti čelit tlaku vrstevníků, umět odmítat, stát si za svým názorem. Vnímat tlak médií, uvědomovat si nebezpečí manipulace. Být zodpovědný. Dávat v životě přednost zdravým alternativám.

Vzdělávání pedagogů

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s rizikovým chováním žáků spočívá v samostudiu všech učitelů školy a především školního metodika prevence. Pro pedagogy podílející se na realizaci preventivního programu je metodickým pomocníkem školní metodik prevence, který pro ně vyhledává nové informace a podněty. Další vzdělávání bude odvislé od aktuální nabídky (nabídka školení a seminářů atd.).

Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou o Preventivním programu, jeho realizaci, o dění ve třídě a akcích informováni na třídních schůzkách. Mají možnost konzultací s učiteli, jsou vybízeni ke spolupráci se školou a žádáni o pomoc při některých aktivitách. Rodiče problémových žáků jsou zváni k jednání do školy, jednání se účastní třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce, případně zástupce vedení školy. S Preventivním programem a s aktivitami školy se může veřejnost seznámit také na webových stránkách školy.

Jednorázové aktivity a kroužky

Kroužky v rámci školy jsou keramika, angličtina pro 1. a 2. třídu, Florbal, Klub zábavné logiky a deskových her, Čtenářský klub, Psaní na stroji, Náboženství a umělecké obory ZUŠ Trhové Sviny.

Aktivity, které se opakují: např. Mikuláš, vánoční jarmark, ... probíhají a budou probíhat i besedy s odborníky podle možností školy a momentální nabídky akcí.

Žáci musí vědět, kam se mohou obrátit se svými dotazy nebo kde získají potřebné informace. Mají možnost kdykoli prohodit svoje problémy s metodikem nebo výchovným poradcem.

Pro žáky 1. a 2. stupně jsou připraveny tyto akce:

- Školní výlety a exkurze
- Škola v přírodě
- Adaptační pobyt pro 6. ročník
- Bruslařský kurz
- Návštěvy divadelních a filmových představení dle nabídky
- Mikuláš
- Plavecký výcvik
- Lyžařský výcvik
- Návštěvy knihovny, besedy
- Vánoční setkání
- Besedy s odborníkem dle možností
- Rozloučení s 9. ročníkem

Řešení přestupků

Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, které se týká držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy a během školních akcí, bude to klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny patřičné sankce.

Bude sledováno i další rizikové chování žáků – záškoláctví, šikana, kyberšikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. jednání s rodiči ve škole (za školu se účastní metodik prevence, výchovný poradce, ředitel školy)
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění OSPOD
5. v případě dealerství, krádeže či jiného trestního přestupku, oznámení Policii ČR

Záškoláctví

V případě zjištěného záškoláctví postupujeme dle Metodického pokynu k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j.: 10194/2002-14 (Věstník MŠMT sešit 3/2002).

V opakovaných případech záškoláctví spolupracujeme s OSPOD a dáváme podnět přestupkové komisi.

Šikana

V případě ohlášení šikany žáky, případně rodiči nebo při podezření na šikanu ve škole postupujeme podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28.

Spolupracujeme s OSPOD a Policií ČR.

Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Oblast školství

Speciálně pedagogické centrum ČB: Mgr. Marie Dudová

387 311 945, spc.mp@seznam.cz

Pedagogicko-psychologická poradna ČK: Mgr. Jakub Průcha

380 711 505, 602 325 691

Jakub.prucha@pppcb.cz

Program Místní akční skupiny Pomalší

Sociální pracovník, terapeut: Mgr. Markéta Masopustová

marketamasopustova@seznam.cz, 602 303 249

Oblast sociální věci

OSPOD Kaplice: Ing. Jana Bröstlová,

380 303 180, brostlova@mestokaplice.cz

Bc. Václava Janoušková

380 303 191, janouskova@mestokaplice.cz

Kurátorky pro děti a mládež: OSPOD Kaplice

Dětský diagnostický ústav Homole: 387 203 491 – 2

http://www.dduhomole.cz/ddu_kontakty.htm

Oblast zdravotnictví

Obvodní dětský lékař

Policie ČR, Městská policie

Policie ČR

Městská policie Kaplice: 380 303 139

605 111 039

mestska.policie@mestokaplice.cz

Ostatní

Úřad práce Český Krumlov: Poradce pro volbu povolání Bc. Marek Vendl

950 110 320, 770 160 675

marek.vendl@uradprace.cz

Závěr

Preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, rodiče a odborníci. V rámci preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně patologických jevů s výcvikem v sociálních dovednostech. Preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program musí brát zřetel na věk a osobní charakteristiky jedinců. Bude mít smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou vidět smysluplnost své práce. Toto chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné cesty v případě pomoci.

Jednotlivé části programu budou kontrolovány realizátorem programu a pravidelně vyhodnocovány, a podle výsledků mohou být modifikovány. S výsledky budou seznámeni ostatní pedagogové.

Poznámka:

Další protidrogové a preventivní aktivity rizikového chování budou v průběhu realizace programu doplňovány a upravovány podle potřeb.

Doporučená literatura k prevenci rizikového chování

Kriminalita, agresivní chování, šikana

1. Erkert Andrea, „Hry pro usměrňování agresivity“ Portál 2004 (doporučená cena 147,-Kč)
- 100 námětů pro činnosti s dětmi do věku 8 let
Jak reagovat, když jsou děti vzteklé a agresivní. Jak dětem pomoci se vyrovnávat se strachem a frustrací. Jak řešit konflikty konstruktivně
2. Badegruber Bernd, „Příběhy pomáhají s problémy“ Portál 1994
Na jednotlivých zvířecích příbězích chce autor ukázat běžné strasti života malých dětí. Kniha je určena začínajícím školákům – 1. 2. třída. Každý příběh je v úvodu označen, jaký problém sleduje (agresivita, osamělost, solidarita, důvěra, odvaha, sebehodnocení,...).
3. Kolář Michal, „Bolest šikanování“ Portál 2001
Cesta k zastavení epidemie šikanování na školách – určeno pro pedagogy a školní metodiky prevence. Východiska pro pomoc při šikanování; Hlubší souvislosti šikanování; Jak léčit bolest školních šikan.
4. Antier Edwige, „Agresivita dětí“ Portál 2004 (dop.cena 149,-)
Určeno pro pedagogy. Jak pozitivně usměrňovat energii dětí; Jak nalézt správná slova a vhodné podněty k jednání; Projevy agresivity u chlapců a u dívek; První projevy agresivního chování; Příklady z psychotherapeutické praxe.
5. Martínek Zdeněk, „Agresivita a kriminalita školní mládeže“ Grada 2009
Určeno pro pedagogy. Druhy agresí, přístupy k agresivnímu chování, poruchy chování, šikana
6. Jan uwe Rogge, „Děti potřebují hranice“ Portál 1996 (dop. cena 147,-)
Nevíte si rady s drzostí dětí; Proč děti potřebují meze; Jak stanovit dítěti hranice; Jak dosáhnout jejich dodržování
7. Morrish G. Donald, „12 klíčů k důsledné výchově“ Portál 2003 (dop.cena 179,-) Jak zacházet s dětským vzdorem; Jak u dětí rozvíjet odpovědnost; Prevence ve výchově; Výchova dětí ke zdvořilosti,...
8. Křivohlavý Jaro, „ Pozitivní psychologie“ Portál 2004 (dop. cena 249,-)
Témata – radost, naděje, odpuštění, smířování, překonávání negativních emocí,
9. Hermochová Soňa, „ Teambuilding „ Grada 2006
Společenské skupiny v teorii a praxi, týmy – výcvikové programy, vedení, krize, poruchy, praktická cvičení a hry,..
10. Praško Ján a kol., „ Deprese a jak ji zvládat „ Portál 2003 (dop.cena 225,-)
Typy deprese, zvládání deprese, příprava na budoucnost, životní nastavení, komunikační dovednosti – asertivitou proti depresi,

Platné předpisy

Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28.

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j.: 10194/2002-14 (Věstník MŠMT sešit 3/2002)

Volný čas a prevence u dětí a mládeže (MŠMT 2002)

Evaluace a diagnostika preventivních programů (MŠMT 2002)

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25 884/2003-24 (Věstník MŠMT sešit 11/2003)

Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č.j.: 11691/2004-24 (Věstník MŠMT sešit 6/2004)

Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005-2008, č.j.: 10 844/2005-24

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005 (Věstník MŠMT sešit 2/2006)

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 20 006/2007-51 (Věstník MŠMT sešit 11/2007)

Příloha: Krizové plány

- 1) Krizový plán při nálezu nelegální návykové látky v prostorách školy
- 2) Krizový plán při zadržení nelegální návykové látky u žáka
- 3) Krizový plán při důvodném podezření, že žák má u sebe nelegální návykovou látku
- 4) Krizový plán při rizikovém chování v dopravě
- 5) Krizový plán při zjištění poruchy příjmu potravy u žáka
- 6) Krizový plán při nálezu legální návykové látky v prostorách školy
- 7) Krizový plán při zadržení alkoholu u žáka
- 8) Krizový plán při důvodném podezření, že žák má u sebe alkohol
- 9) Krizový plán při zjištění syndromu týraného dítěte – CAN (domácí násilí)
- 10) Krizový plán při zjištění syndromu týraného dítěte – CAN (násilí páchané cizí osobou)
- 11) Krizový plán při zjištění syndromu týraného dítěte – CAN (sexuální násilí)
- 12) Krizový plán při zjištění, že žák šikanuje
- 13) Krizový plán při rizikovém chování – kyberšikana žáka ve škole
- 14) Krizový plán při zjištění homofobie u žáka
- 15) Krizový plán při zjištění rizikového chování žáka – extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- 16) Krizový plán, při zjištění vandalismu u žáka
- 17) Krizový plán při zjištění záškoláctví u žáka
- 18) Krizový plán při zjištění krádeže u žáka
- 19) Krizový plán při zjištění, že žák kouří v prostorách školy

Školní metodik prevence: Mgr. Dana Vacková

- Konzultační hodiny: kabinet metodika prevence
- Pro žáky: Čtvrtek 7:15 – 7:45, nebo kdykoliv během vyučování
- Pro rodiče: během třídních schůzek, nebo po tel. domluvě
- Informační nástěnka – přízemí
- Internetové stránky školy
- Schránka důvěry - přízemí, odpovídáno prostřednictvím nástěnky (anonymně)

Výchovná poradkyně: Mgr. Lenka Volfová

- konzultační hodiny – Středa 7:15 – 7:45, příp. po domluvě (osobní, telefonické, e-mailem)
- informační nástěnka - přízemí
- internetové stránky školy

V Besednici 1.9.2020

Metodik prevence:
Mgr. Dana Vacková

Ředitelka školy:
Ing. Eva Tomášková